

Maria Joczowa

"Między Oświeceniem a ideologią.
Jan Potocki i Constantin-François
Volney", Marian Skrzypek, "Przegląd
Humanistyczny" R. 16 (1972) :
[recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 16/50, 220

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) SKRZYPEK Marian: Między Oświeceniem a ideologią. Jan Potocki i Constantin-François Volney. "Przegląd Humanistyczny" R.16:1972 nr 6 s. 1-16.

Artykuł bada związki ideowe Potockiego jako uczonego i myśliciela z poglądami wyrażonymi w dziełach C.F.Volneya, wybitnego przedstawiciela późnego oświecenia francuskiego, ukazując zarazem recepcję myśli Volneya w Polsce: od lat 90-ych XVIII w. do początku XIX w., kiedy także ukazuje się Potockiego "Rękopis znaleziony w Saragossie". Rozpatrując relacje między poglądami obu pisarzy na temat filozofii historii, teorii religii, ogólnej teorii nauk, etyki i moralności, uznaje słuszność twierdzenia o istnieniu w ich pracach analogii w zakresie historii, zwłaszcza w dziedzinie metody badań. Podkreśla przy tym oryginalność Potockiego, który dochodził niekiedy do innych konkluzji historiozoficznych lub wzbogacał badane dziedziny nauk własnymi rozwiązaniami teoretycznymi.

BP/50/103

M.J.

(II) STANKOWSKA Halina: Literatura i krytyka w czasopiśmie Wielkiej Emigracji (1832-1848). Wrocław 1973, Oss., ss. 154. Opolskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. Wydział II Języka i Literatury, zł 35.-

Rekonstrukcja i interpretacja literariów zawartych w emigracyjnej prasie lat 1832-1848. Zasięg penetracji nie ogranicza się wyłącznie do czasopism z terenu Francji, ale uwzględnia również wydawane w Anglii i Belgii. Na podstawie materiałów z przebadanych 67 czasopism polskich oraz magazynów francuskich przeznaczonych dla Polaków autorka ustala zakres zainteresowań literackich tej prasy. Książka, podzielona na pięć rozdziałów, przynosi: rozważania ogólne na temat zagadnień literackich w prasie emigracyjnej oraz uzasadnienia wyjaśniające kryteria chronologii i terytorium; w rozdziale drugim daje przegląd opinii na temat literatury "dawnej" i "romantycznej", w następnych zajmuje się problematyką występowania małych form poetyckich, prozy oraz zagadnieniami teatru i dramatu romantycznego. Zawiera ponadto spis czasopism emigracyjnych sprawdzonych z autopsji, bibliografię opracowań czasopism oraz zestawienie druków emigracyjnych.

BP/50/104

C.G.